

HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ CẤP HUYỆN NĂM 2023

MỘT SỐ KẾT QUẢ NỔI BẬT

Hoạt động khoa học và công nghệ (KH&CN) cấp huyện có ý nghĩa quan trọng, đóng góp thiết thực cho phát triển kinh tế - xã hội của các địa phương trên địa bàn tỉnh Nghệ An. Trong thời gian qua, Sở KH&CN đã chỉ đạo các huyện xây dựng kế hoạch, chương trình hoạt động KH&CN cấp huyện dài hạn; xây dựng kế hoạch thực hiện Nghị quyết số 06/NQ-TU của Ban chấp hành Đảng bộ tỉnh về phát triển KH&CN giai đoạn 2016-2020 có định hướng đến năm 2025 nên hoạt động KH&CN cấp huyện có nhiều khởi sắc. Năm 2023, hoạt động này tiếp tục đạt được nhiều kết quả nổi bật.

Hội nghị giao ban Hoạt động KH&CN cấp huyện năm 2023

1. Công tác chỉ đạo và quản lý của Sở KH&CN đối với hoạt động KH&CN cấp huyện

Ngay từ đầu năm, Sở KH&CN đã quan tâm sâu sát và chỉ đạo triển khai sớm các hoạt động KH&CN trên địa bàn các huyện, thành, thị. Sở đã tổ chức Hội đồng thẩm định nội dung, kinh phí, phê duyệt nội dung và ký hợp đồng thực hiện nhiệm vụ quản lý hoạt động KH&CN năm 2023 cho 21/21 huyện, thị xã và thành phố Vinh; Tổ chức chỉ đạo UBND các huyện thực hiện tốt nhiệm vụ quản lý hoạt động KH&CN năm 2023 trên các mặt như công tác hoạt động tư vấn của Hội đồng KH&CN cấp huyện, công tác quản lý nhà nước về KH&CN trên địa bàn, hoạt động nghiên cứu, ứng dụng tiến bộ KH&CN vào sản xuất và đời sống, hoạt động truyền thông KH&CN; Chỉ đạo, hướng dẫn các huyện đề xuất đặt hàng danh mục đề tài nghiên cứu khoa học, dự án sản xuất thử nghiệm thuộc chương trình KH&CN phục vụ phát triển kinh tế - xã hội các huyện, thành, thị đưa vào thực hiện trong năm 2023 (đợt 2) và năm 2024 (đợt 1). Sở cũng tổ chức buổi làm việc giữa đoàn Sở KH&CN với đoàn UBND các huyện về định hướng lựa chọn các đối tượng tập trung xây dựng thành đề tài nghiên cứu khoa học; dự án sản xuất thử nghiệm; mô hình ứng dụng tiến bộ KH&CN; hội thảo khoa học để triển khai thực hiện trong năm 2024 và những năm tiếp theo. Trong năm, Sở thường xuyên tổ chức kiểm tra tiến độ thực hiện các nhiệm vụ quản lý hoạt động KH&CN triển khai trên địa bàn các huyện theo quy định để nắm bắt tình hình hoạt động của cơ sở, phát hiện và xử lý kịp thời nhiều vấn đề phát sinh trong thực tiễn hoạt động KH&CN của các địa phương.

2. Hoạt động KH&CN của các huyện

2.1. Hoạt động tham mưu tư vấn của Hội đồng KH&CN huyện và hội thảo khoa học

Tính đến tháng 7/2023, các huyện đã tổ chức được 16 cuộc họp Hội đồng KH&CN huyện và hội thảo khoa học. Nội dung các cuộc hội thảo tập trung chủ yếu vào đánh giá hiện trạng, tiềm năng và bàn giải pháp phát triển một số đối tượng cây trồng mới như dâu tây, cây lấy tinh dầu; phát triển sản phẩm OCOP; xét sáng kiến lĩnh vực giáo dục; đề án phát triển vụ xuân, hè thu; tuyển chọn các nhiệm vụ KH&CN ở dạng đề tài, dự án sản xuất thử nghiệm đưa vào thực hiện trong năm 2023, 2024... Chất lượng hội thảo khoa học, tư vấn của Hội đồng KH&CN huyện có những chuyển biến rõ nét, nội dung thiết thực, sát với tình hình thực tế của từng địa phương, kịp thời tham mưu cho UBND huyện ban hành những chủ trương nhằm phát triển kinh tế - xã hội địa phương.

2.2. Hoạt động quản lý nhà nước về KH&CN

Hoạt động quản lý nhà nước về KH&CN được các huyện đẩy mạnh thông qua nhiều hình thức khác nhau như: tuyên truyền, tập huấn; ban hành nhiều công văn, chỉ thị, quyết định; phối hợp quản lý đề tài, dự án đang triển khai; nắm bắt tình hình sử dụng các văn bằng sở hữu trí tuệ; tổ chức đoàn thanh, kiểm tra về tiêu chuẩn - đo lường - chất lượng (TC-ĐL-CL), sở hữu trí tuệ.

Công tác quản lý Nhà nước về TC-ĐL-CL hàng hoá, sở hữu trí tuệ có nhiều đổi mới, sáng tạo và ngày càng có nề nếp, góp phần giảm đáng kể các hành vi vi phạm pháp luật về đo lường và chất lượng, làm lành mạnh thị trường, văn minh thương mại và bảo vệ lợi ích người sản xuất cũng như người tiêu dùng; đồng thời góp phần thực hiện xã hội hóa, huy động được nhiều tầng lớp nhân dân tham gia đấu tranh chống gian lận trong thương mại, có ý nghĩa giáo dục, nâng cao nhận

thức và ý thức tự giác chấp hành các quy định của nhà nước về TC-ĐL-CL, về sở hữu trí tuệ.

Trong 7 tháng đầu năm 2023, UBND các huyện đã tổ chức 45 đợt tuyên truyền về Nghị quyết số 03/2020/NQ-HĐND; Nghị quyết số 12/2020/NQ-HĐND; Nghị quyết số 18/2021/NQ-HĐND; Quyết định số 04/QĐ-UBND về chính sách KH&CN, chính sách trong nông nghiệp; Giải thưởng sáng tạo KH&CN năm 2023; Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo năm 2023; Ngày KH&CN 18/5 trên các phương tiện truyền thông để cán bộ, nhân dân nắm bắt thông tin kịp thời. Các huyện đã ban hành 84 văn bản phục vụ công tác quản lý nhà nước về TC-ĐL-CL; tổ chức 42 cuộc thanh, kiểm tra liên ngành về TC-ĐL-CL; an toàn thực phẩm. Thanh, kiểm tra liên ngành 4.029 cơ sở, trong đó có 815 cơ sở vi phạm, nhắc nhở 93 cơ sở, xử phạt 722 cơ sở với tổng giá trị xử phạt là 8.638.371 nghìn đồng, trong đó xử phạt hành chính 2.672.809 nghìn đồng; truy thu thuế 4.882.562 nghìn đồng; tịch thu, tiêu hủy hàng hóa với trị giá 1.083 triệu đồng.

Kết quả này cho thấy, tình hình vi phạm về TC-ĐL-CL hàng hóa, gian lận thương mại, an toàn thực phẩm vẫn còn ở mức cao.

Các huyện đã phối hợp tốt với Sở KH&CN trong quản lý các đề tài, dự án sản xuất thử nghiệm đang triển khai trên địa bàn huyện. Qua kiểm tra cho thấy các đề tài, dự án đang được triển khai nghiêm túc và đạt một số kết quả nhất định.

Ngoài ra, một số huyện đã phối hợp với Sở Công thương, Phòng Công nghệ và Thị trường công nghệ, Chi cục TC-ĐL-CL Nghệ An thuộc Sở KH&CN tổ chức tập huấn một số quy định mới của nhà nước về TC-ĐL-CL; truy xuất nguồn gốc; sở hữu trí tuệ gắn với phát triển sản phẩm OCOP cho cán bộ chuyên trách KH&CN huyện, lãnh đạo xã (phường), hộ kinh doanh, doanh nghiệp, hợp tác xã.

2.3. Hoạt động nghiên cứu, ứng dụng tiến bộ KH&CN trên địa bàn huyện

Trong năm 2023, UBND tỉnh đã phê duyệt đề các huyện xây dựng 27 mô hình ứng dụng các tiến bộ KH&CN với ngân sách khoa học hỗ trợ từ 60-130 triệu đồng/mô hình. Đến nay, đã có 19/27 mô hình được triển khai đạt 70,3% kế hoạch. Trong 8 mô hình chưa được triển khai thì có 2 mô hình chưa đến thời vụ (trồng ớt chuông tại thị xã Cửa Lò, sản xuất

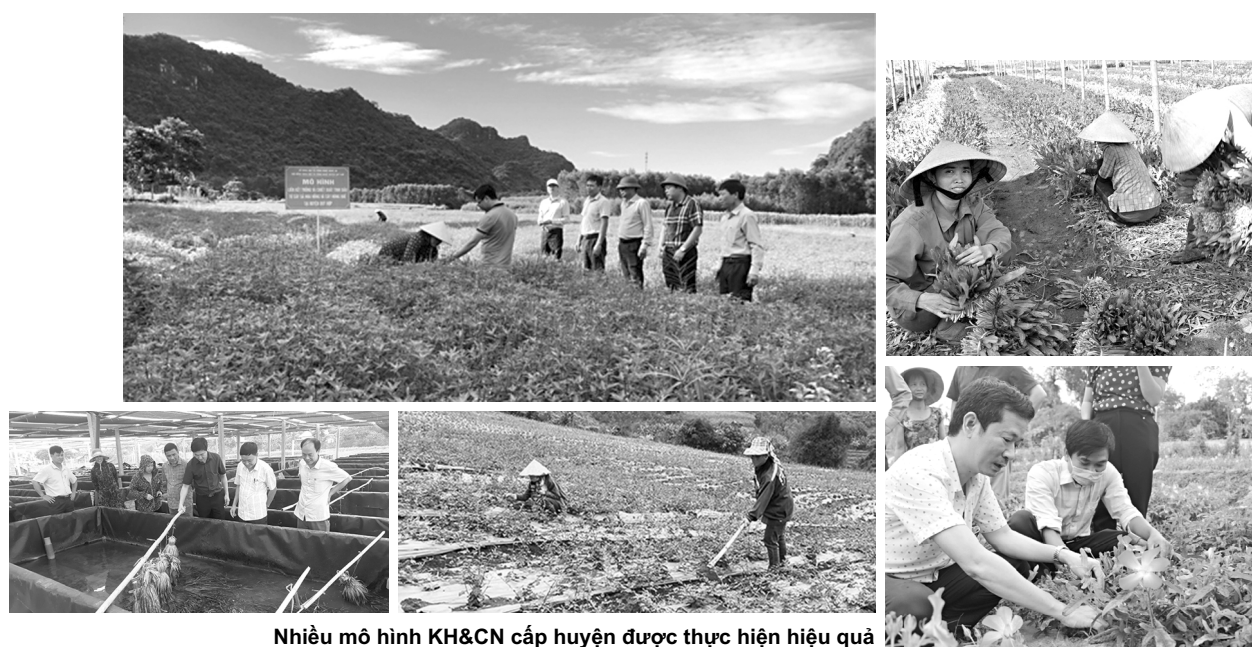

Hoạt động tập huấn và thanh kiểm tra liên ngành về TC - ĐL - CL

giống lạc xác nhận (giống L14) vụ thu đông tại huyện Tân Kỳ); 2 mô hình đã có văn bản xin không thực hiện và đã được Sở KH&CN đồng ý không thực hiện (mô hình trồng thử nghiệm đu đủ giống mới (giống Red lady 786) tại thị xã Thái Hòa; mô hình liên kết trồng thử nghiệm giống sắn dây mới lấy tinh bột tại huyện Nghĩa Đàn); 3 mô hình đang chờ cây giống (trồng thử nghiệm giống nhãn chín sớm trên địa bàn các huyện Tân Kỳ, Quỳnh Lưu, Quế Phong); 1 mô hình đang chờ đơn vị tư vấn kỹ thuật bố trí chuyên gia vào hướng dẫn đó là nhân giống cây Lùng bằng phương pháp tách gốc tại huyện Quế Phong. Kết quả bước đầu cho thấy, các mô hình đã triển khai được đầu tư hỗ trợ đều phát huy hiệu quả cả mặt kinh tế và mặt khoa học khá rõ, điển hình như: Mô hình sản xuất giống lươn (*Monopterus albus* Zuiew 1793) tại huyện Đô Lương; Mô hình dựng mô hình liên kết trồng và chiết xuất tinh dầu từ cây sả hoa hồng và cây húng quế tại huyện Quỳnh Hợp; Mô hình thử nghiệm nhân giống và nuôi thương phẩm con dúai bản địa trên địa bàn huyện Tương Dương; Mô hình trồng cây cà gai leo trên địa bàn thị xã Thái Hòa; Mô hình áp dụng một số biện pháp kỹ thuật trong canh tác, phòng trừ sâu bệnh hại cây cam thời kỳ kinh doanh tại các huyện Tân Kỳ và Yên Thành; Mô hình nhân giống mía cấp 3 (giống

LK9211) phục vụ cung cấp giống trên địa bàn huyện Anh Sơn.

Các mô hình nhân rộng kết quả nghiên cứu KH&CN đã được khẳng định hoặc bước đầu thử nghiệm quy mô nhỏ với các đối tượng sản xuất mới (chủ yếu cây, con bản địa) trong thời gian vừa qua cũng được các huyện, thành, thị triển khai tốt đem lại hiệu quả cao, tạo ra các sản phẩm có giá trị. Có thể kể đến như: mô hình trồng chanh không hạt tại huyện Hưng Nguyên; mô hình trồng cây gạo vàng tại huyện Quỳnh Hợp; mô hình sản xuất lúa J02 tại huyện Quế Phong; mô hình nuôi lươn trong bể tại thị xã Cửa Lò; mô hình nuôi ốc bươu đen tại huyện Yên Thành; mô hình trồng rau mùi tàu tại huyện Diễn Châu; mô hình trồng cây khô tía tại huyện Tương Dương; mô hình trồng đảng sâm tại huyện Kỳ Sơn; mô hình nuôi bò lai đực 3B tại huyện Anh Sơn; mô hình trồng xen cây họ đậu trong ruộng mía trồng mới tại huyện Quỳnh Hợp; mô hình trồng sâm thổ hào tại huyện Nam Đàn, Thanh Chương; mô

Nhiều mô hình KH&CN cấp huyện được thực hiện hiệu quả

hình trồng cây dây thìa canh lá to tại huyện Con Cuông; mô hình lưu giữ nguồn gen Baba gai sông Quảng, trà hoa vàng tại huyện Quế Phong; mô hình nhân giống lợn tại huyện Anh Sơn; mô hình lúa bản địa khâu cay nội tại huyện Quế Phong.

Bên cạnh việc thực hiện các nhiệm vụ KH&CN từ nguồn kinh phí sự nghiệp KH&CN hỗ trợ, các huyện, thành, thị đã chủ động xây dựng được trên 143 mô hình từ nhiều nguồn kinh phí khác nhau, tập trung chủ yếu giải quyết lĩnh vực nông - lâm - ngư nghiệp và xây dựng nhãn hiệu hàng hóa, sở hữu trí tuệ. Nhiều mô hình có hiệu quả như: Mô hình nuôi lợn quy mô công nghiệp của tập đoàn Mavin tại huyện Anh Sơn với quy mô đầu tư khoảng 90 tỷ đồng; Mô hình sản xuất đường glucose lỏng quy mô công nghiệp theo nhu cầu khách hàng về hàm lượng % đường glucose của Công ty Cổ phần Á Châu Hoa Sơn tại huyện Anh Sơn; Mô hình trồng nho các loại, dưa lưới tại các huyện Đô Lương gần 10 tỷ đồng, Nghĩa Đàn, thị xã Thái Hòa; Mô hình nuôi tôm tuần hoàn theo 3 giai đoạn tại huyện Diễn Châu, Quỳnh Lưu, thị xã Hoàng Mai đạt được kích cỡ 30-35 con/kg sau 3 tháng nuôi... Ngoài ra, ứng dụng công nghệ thông tin trong dạy học; quản lý điều hành tại các cơ quan hành chính, sự nghiệp, doanh nghiệp, bệnh viện cũng được đẩy mạnh và một số kỹ thuật tiên tiến trong chẩn đoán, điều trị bệnh tại các trung tâm y tế; bệnh viện tuyến huyện ứng dụng đạt hiệu quả cao.

2.4. Công tác truyền thông KH&CN

Công tác truyền thông KH&CN được chú trọng. Các huyện đã phối hợp với các đơn vị, trạm, trại trên địa bàn huyện tổ chức 82 lớp tập huấn phổ biến các quy trình kỹ thuật cho hàng nghìn lượt người dân tham gia. Các lớp tập huấn chủ yếu về kỹ thuật trồng trọt, chăn nuôi,

nuôi trồng thủy sản và thủ công mỹ nghệ. Việc viết các tin, bài phản ánh hoạt động KH&CN trên địa bàn huyện được thực hiện thường xuyên, 21 huyện, thành, thị đều gửi tin bài gửi về website ngheandost.gov.vn. Đồng thời phối hợp Đài Phát thanh - Truyền hình huyện xây dựng các phóng sự truyền hình về các tiến bộ KH&CN ứng dụng vào sản xuất và đời sống; Tuyên truyền chính sách, quy định nhà nước về TC-ĐL-CL hàng hóa, gian lận thương mại, tình hình sâu bệnh hại cây trồng, vật nuôi truyền trên hệ thống truyền thanh xã, mỗi tháng phổ biến từ 5-7 tin về các tiến bộ KH&CN phục vụ nông nghiệp và phát triển nông thôn.

Bên cạnh đó, các hình thức đưa thông tin khác cũng đang phát huy hiệu quả như: biên tập các tài liệu thông tin KH&CN thông qua thư viện điện tử cung cấp cho các hộ dân, xây dựng thư viện, tủ sách khuyến nông xã, phát tờ rơi... để giúp bà con biết và áp dụng kỹ thuật trong sản xuất và chăn nuôi.

3. Một số kết quả nổi bật trong hoạt động KH&CN tại các địa phương

Năm 2023, hoạt động KH&CN trên địa bàn các huyện tiếp tục được quan tâm phát triển, đem lại những kết quả nổi bật trên nhiều phương diện như:

- Đến nay đã có 159 sản phẩm truyền thống và đặc sản địa phương được tác động về KH&CN. Điển hình như: huyện Quế Phong có sản phẩm gạo Japonica; huyện Quỳnh Châu có sản phẩm hương trầm Quỳnh Châu; huyện Kỳ Sơn có sản phẩm gừng Kỳ Sơn; huyện Anh Sơn có sản phẩm chè Gay... Trên nền tảng các sản phẩm có tác động KH&CN mà các ngành Công thương, Nông nghiệp tiếp tục hỗ trợ (thông qua chính sách khuyến công, khuyến nông) và tổ chức Hội đồng đánh giá, phân loại sản phẩm thuộc Chương trình Mỗi xã mỗi sản phẩm (OCOP) mà

Nhiều sản phẩm truyền thống, đặc sản địa phương được tác động KH&CN và công nhận sản phẩm OCOP

đến năm 2023 trên địa bàn tỉnh Nghệ An có 403 sản phẩm được công nhận sản phẩm OCOP, trong đó có 1 sản phẩm đạt 5 sao; 43 sản phẩm đạt 4 sao và 359 sản phẩm đạt hạng 3 sao..

- Nguồn gen nhiều loại cây trồng, vật nuôi quý hiếm đã được bảo tồn, khai thác và phát triển như cây sâm Puxailaileng, trà hoa vàng, đảng sâm, cây bảy lá một hoa, ba kích tím, hà thủ ô đỏ, khô tía, đương quy Nhật Bản... làm nền tảng để triển khai chương trình phát triển dược liệu và công nghiệp dược.

- Công nghệ thông tin được ứng dụng rộng rãi trong các cấp, các ngành, các doanh nghiệp và toàn xã hội góp phần quan trọng trong việc từng bước thay đổi và tạo phong cách, phương thức làm việc mới, nâng cao hiệu quả hoạt động lãnh đạo, quản lý, điều hành của các cơ quan và hiệu quả sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp, như phần mềm VNPT-office, phần mềm quản lý khám và điều trị tại các bệnh viện, giáo dục không giấy tờ...

- Công tác thanh tra, kiểm tra có nhiều đổi mới, góp phần nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động quản lý nhà nước. Chất lượng hàng hóa sản xuất nội địa đang từng bước được nâng lên, một số mặt hàng đã khẳng định được thương hiệu nên người tiêu dùng tin tưởng, sử dụng nhiều (hoa quả, rau các loại, lúa chất lượng, thủy hải sản, tinh bột sắn,

đường, sữa, mật, trà, cao một số cây dược liệu...). Nhiều sản phẩm đáp ứng tiêu chuẩn Việt Nam, tiêu chuẩn quốc tế, bảo hộ về nhãn hiệu hàng hóa, kiểu dáng công nghiệp, có sức cạnh tranh trên thị trường. Nhiều sản phẩm hàng hóa trên địa bàn tỉnh đã được triển khai áp dụng việc dán tem truy xuất nguồn gốc nhất là những sản phẩm đạt chứng nhận OCOP tại các làng nghề như trà dược liệu Pù Mát, gạo... và các sản phẩm được cấp chỉ dẫn địa lý như cam Vinh, gừng Kỳ Sơn.

Với những kết quả đạt được trong 9 tháng đầu năm 2023 và định hướng phát triển đúng đắn, hợp lý, hi vọng rằng, hoạt động KH&CN cấp huyện từ nay đến cuối năm 2023 và các năm tiếp theo sẽ không ngừng phát triển, từng bước đẩy mạnh năng lực sản xuất, chất lượng sản phẩm, đồng thời nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân, góp phần đưa kinh tế - xã hội tỉnh Nghệ An ngày càng phát triển./.

Nguồn: Báo cáo hoạt động khoa học và công nghệ cấp huyện 9 tháng đầu năm 2023 tại Hội nghị giao ban KH&CN cấp huyện do Sở KH&CN tổ chức ngày 15/9/2023.